

i en Krisis, forekommer det mig, at det, for at Theatret kan bibeholdes i Hovedstaden, baade er billigt og berettiget, at Kjøbenhavns Commune, i Eighed med hvad andre Communer have gjort, giver et Bidrag. Dernæst mener jeg, at det største Bidrag, naar det kommer til Stykket, vil i Kjøbenhavn komme gennem frivillige Bidrag. Jeg betlæger, at en Tanke af det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zahle) om en særlig Beskatning til Theatret ikke blev nærmere udviklet; det var noget uklart, om denne Tanke hænger sammen med hans Tanke om Skat paa Glaverer, paa Grund af disses Forbindelse med Operaen, men ialfald er der andre Institutioner, ved hvilke man kunde skabe en saadan særegen Skatteudskrivning. Jeg skal i saa Henseende kun nævne de af Kjøbenhavnerne opretholdt Blade; thi de have i 20 Aar angrebet det kongelige Theater paa enhver Maade, nedsat Skuepillerne og grebet overordentlig haardt fat paa Alt, hvad der angaaer Theatret. Man kan ikke vente, at et Theater, der i en lang Række af Aar er angrebet saa stærkt, skal være afholdt, og naar der derfor kunde paalægges Bladene en lille Afgift til det kongelige Theaters Opretholdelse, vilde jeg være godt fornøiet. Dernæst er jeg overbevist om, at mange Enkelte gjerne vilde give et overordentlig stort Bidrag, naar Sagen først blev sat i Gang, og derfor gjør det mig ondt, at den ærede Cultusminister ikke har reist Spørgsmaalet derom, inden Sagen behandlede her. Jeg troer, at man vilde forundre sig over, hvad mange Danske baade i Hovedstaden og andre Steder vilde stænke.

Jeg kommer dernæst til Grundene, hvorfor jeg ubetinget holder paa det kongelige Theater; det er af nationale, moralske og pecuniære Grunde. Jeg holder paa Theatret af nationale Grunde, fordi det har lært Danske at tale Dansk. Enhver er kjendt med, hvorledes Holbergs danske Skueplads dannede danske Stormænd til at tale Dansk; Enhver, der har seet de første Prologer og Skuespil, vil vide, at Tanken var at lære Stormænd at tale Dansk, og Holberg havde Grund dertil. Man vil erindre, at fra Skuepillernes Læber lød Opfordringen til Hoffet om at tale Dansk,

som Sagen hidtil havde stillet til det. Dernæst har Theatret i den senere Tid haft den største nationale Betydning for hele Danmarks Litteratur, og det kan godtgjøres, at det, der bevarede flere af vore Digtene for Danmark, var det kongelige Theater. Hvad der afholdt Baggelsen fra at gaae i tydsk Sold, var det kongelige Theater, og han havde opnaaet en saadan Gunst af Frederik den 6te, som Danmarks Rigsdag endnu aldrig har vist imod nogen Forfatter, nemlig en Pension paa Livstid paa 800 Rbd., uagtet det var meget vanskeligt at sige, hvad hans Embedsgjerning var. Han havde Lov til at nyde denne Pension i Udlandet, men just med det kongelige Theater for Tanken vendte han tilbage til Danmark. I den nyere Tid er det ligeledes klart, at den Deel af den nordiske Litteratur, som blomstret meest, den norske Digtning, i flere Aar har støttet sig stærkt til den kjøbenhavnske Skueplads. — Dernæst finder jeg, at man af moralske Grunde skal holde paa det danske Nationaltheater, thi man maa huske paa, hvilken moralsk Betydning det har haft i det danske Folks Udvikling. Der staaer i en bekjendt Beskrivelse om Bondesagens Udvikling i Danmark, at man spillede den ind, og det er ikke blot bekjendt, at Thaarups berømte Stykke „Høstgildet“ bragte hele Stemningen over paa den Side, der var angreben; men det er ogsaa et Factum, at en Aftenunderholdning paa det kongelige Theater første Gang bragte det Spørgsmaal til Discussion, om Bonderne skulde modtage deres Frihed. Theatret spillede saa stor en Rolle, at det allerede for 30 Aar siden er blevet paavist, i hvilken Grad det kongelige Theater var med til at spille Bondesfriheden ind i Danmark. I forskellige Tider har jo den europæiske Frihed udtalt sig fra Scenen, saaledes ved Julirevolutionen, og det Stykke, der da gik rundt i Europa og tændte denne Revolution, kom ogsaa til Opførelse her. Frederik den 6te tænkte først paa at forbyde det, men da han havde seet det, syntes han, at det var et kjært Stykke. I den nyere Tid møde vi paa den kongelige Skueplads William Rusjel, den Mand, der ved sin Død bidrog til at skaffe det constitutionelle Liv Sndgang i Europa, og